

อนุรักษ์พันธุกรรมพืช

เป็นโอกาสสำคัญที่ได้ร่วมงานแถลงข่าว การเปิดรับจอง "ม่วงเทพรัตน์" ไม้ประดับที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานให้ขยายพันธุ์และพระราชทานชื่อ ทำให้ได้ชมพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งตั้งอยู่ที่ ต.คดกองไม่ อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา

ภายในโครงการ อาณาเขตขนาด 395 ไร่ คือแหล่งเรียนรู้ด้านพันธุพืชนานาชนิดในประเทศไทย ที่ไม่มีสิ่งที่เป็นต้นเดิม หรือหาเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลพรรณไม้ พันธุ์ที่เพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช และพันธุ์กล้วยไม้หายาก ที่สำคัญยังแห่งหนึ่ง

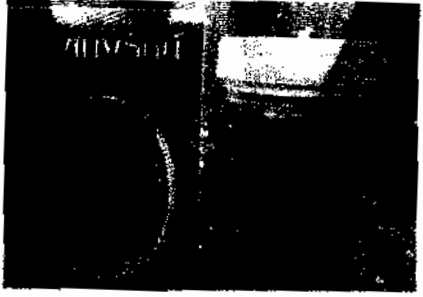
เราอาจนึกไปถึงว่าพัฒนาการต่าง ๆ ทำให้มีสิ่งก่อสร้างมากมายจะส่งผลกระทบต่อพันธุกรรมพืชในบริเวณนั้นต้องสูญเสียไป ข้อเท็จจริงก็คือ การทำอ่างเก็บน้ำ ทำถนน การเปลี่ยนแปลงจากป่าธรรมชาติเป็นพื้นที่เกษตรกรรม โรงงานอุตสาหกรรม หมู่บ้านจัดสรร เป็นปัจจัยที่มีผลต่อพันธุกรรมพืชทั้งสิ้น

พืชแต่ละต้น ก็เป็นหนึ่งพันธุกรรม เช่นเดียวกับมนุษย์ ถ้าสูญหายหนึ่งคนก็เท่ากับการเสียพันธุกรรมของบุคคลนั้นไป งานอนุรักษ์แห่งนี้จึงสำคัญยิ่งต่อประเทศไทยและมวลมนุษย์ เพราะพืชเป็นอาหารสัตว์

โครงการนี้ เริ่มขึ้นเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2535 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชกระแสรับสั่งกับนายแก้วขวัญ วัชโรทัย เลขาธิการพระราชวังและผู้อำนวยการโครงการส่วนพระองค์ฯ ลวนจิตรลดา ให้ดำเนินการอนุรักษ์พืชพรรณของประเทศไทยและดำเนินการเป็นธนาคารพืชพรรณ โดยพระราชทานให้โครงการส่วนพระองค์ฯ ลวนจิตรลดา ฝ่ายวิชาการ สำนักพระราชวัง เป็นผู้ดำเนินการ โดยสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สนับสนุนโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) จัดสร้างธนาคารพืชพรรณขึ้นในปี พ.ศ. 2536 สำหรับการเก็บรักษาพันธุกรรมพืชที่เป็นเมล็ดและเนื้อเยื่อพืช และสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานทุกกิจกรรมตามกรอบของแผนแม่บทของ

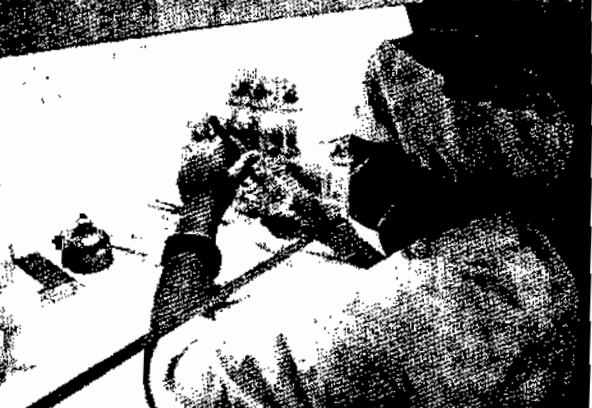
อพ.สธ. จนกระทั่งปี พ.ศ. 2551 อพ.สธ. จึงได้รับงบประมาณจากสำนักพระราชวัง เพื่อดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ ของ อพ.สธ. ตามแผนแม่บทระยะ 5 ปีที่สี่ (ตุลาคม พ.ศ. 2549-กันยายน พ.ศ. 2554)

กรอบการดำเนินงานและกิจกรรมของ อพ.สธ. มี 3 ส่วน คือ 1. กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร เป็นการบริหารจัดการด้านพันธุกรรมพืช สำรวจเก็บรวบรวมพันธุกรรมพืชและปลูกรักษาพันธุกรรมพืช 2. กรอบการใช้ประโยชน์ เป็นการศึกษาวิจัยในโครงการอนุรักษ์

พันธุกรรมพืช ประกอบด้วย กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธุกรรมพืช กิจกรรมศูนย์ข้อมูลพันธุกรรมพืช และกิจกรรมวางแผนพัฒนาพันธุ์พืช 3. กรอบการสร้างจิตสำนึก เพื่อให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ โดยเฉพาะเยาวชน นักเรียน นิสิต นักศึกษาและบุคคลทั่วไป มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพืชพรรณไม้ และการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชของประเทศ ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชาวไทย

กิจกรรมการสร้างจิตสำนึกซึ่งมุ่งเป้าสู่

เยาวชน ตลอดจนบุคคลทั่วไป เป็นการฝึกอบรม และจัดสวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียน เพื่อรวบรวมพรรณไม้มีชีวิต มีที่เก็บพรรณไม้แห้ง ไม้ดอง มีห้องสมุดค้นคว้า มีที่รวมภูมิปัญญาท้องถิ่น ขณะนี้โรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมจำนวนมาก นอกจากนี้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนกว่า 80 แห่ง ร่วมสนองพระราชดำรินวายนที่เข้าร่วมโครงการ

สำหรับศูนย์อนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ คลองไผ่ กำหนดพื้นที่ส่วนหนึ่งเป็นเรือนเพาะชำกล้วยไม้ ซึ่งเก็บรวบรวมพันธุกรรมพืชจากพื้นที่ส่วนต่าง ๆ ของประเทศ ส่วนที่เหลือพัฒนาโดยการปรับปรุงแหล่งน้ำ ทำแปลงปลูกพืชผัก นาข้าว ไม้ผล ไม้ป่าใช้สอย พืชสมุนไพร สร้างสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนลาซิด เป็นศูนย์ฝึกอบรมเพื่อสร้างความมั่นใจให้เกษตรกร และบุคคลทั่วไป ในการที่จะดำเนินการตามแนวพระราชดำรินี้ ให้มีความพอเพียง แต่มีสิ่งและมั่นคง เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน และเป็นเครือข่ายของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ส่วนที่เป็นแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ ห้องปฏิบัติการ พืชพันธุ์พฤกษศาสตร์,

ห้องพิพิธภัณฑ์ พรรณไม้แห้ง พรรณไม้ดอง รวบรวมข้อมูลพรรณไม้ในรูปแบบหนังสือและเอกสาร มีสวนสมุนไพร พื้นที่อนุรักษ์และรวบรวมพันธุ์พืชสมุนไพรมาปลูกเป็นแปลงลาซิด, เรือนกล้วยไม้ เป็นแหล่งรวบรวมพันธุกรรมพืชกล้วยไม้ที่หายาก และใกล้สูญพันธุ์ มีแปลงศึกษาฝึกพื้นเมือง ซึ่งรวบรวมอนุรักษ์พันธุกรรมพืชพื้นถิ่นพื้นเมืองจากทั้งสี่ภาคของไทย, แปลงเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ให้ศึกษางานโรงผลิตปุ๋ยชีวภาพจนเกิดความเข้าใจ กระจำภายในเวลาสั้น ๆ มีแปลงอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธุกรรมพืชและโรงผลิตชาใบหม่อน และอาคารนิทรรศการหยาดฟ้าและโรงทอผ้า ซึ่งจะได้เรียนรู้วิถีวัฒนธรรมชาติ

เป็นกำลังเรียนรู้ที่คุ้มค่า หากสนใจจะเข้าชมเป็นหมู่คณะ ก็ทำหนังสือขออนุญาตไปยัง เลขาธิการพระราชวัง

การอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ด้วยการขยายพันธุ์ ทำได้หลายวิธี แต่ที่มีประสิทธิภาพและปริมาณมากตามความต้องการ ได้แก่การเพาะเนื้อเยื่อ “ม่วงเทพรัตน์” ก็เป็นอีกชนิดที่ใช่วิธีนี้ได้ผลดีสามารถออกดอกได้ในขวดเพาะเลี้ยง

ในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระชนมายุ 55 พรรษา ทาง อพ.สอ. ได้จัดจำหน่าย “ม่วงเทพรัตน์” ราคาขวดละ 155 บาท รายได้

หลังจากหักค่าใช้จ่ายใช้เป็นทุนก่อตั้ง “มูลนิธิอนุรักษ์พันธุกรรมพืช สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี”

ติดต่อขอรับใบจองได้ที่ www.rspg.or.th หรือทางโทรศัพท์ 0-2282-1850 0-2282-0665 0-2282-0464 0-2282-7171-4 ต่อ 3201,3203

อยู่กรุงเทพฯ สั่งจองได้ที่ธนาคารไทยพาณิชย์กรุงเทพฯ สาขาในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล.

วีระพันธ์ โตมัญญ
VeeraphanT@Gmail.com